TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2017. gada 13. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošana – Migrējoši darba ņēmēji – Persona, kura ir nodarbināta vienā dalībvalstī un strādā kā pašnodarbinātā citā dalībvalstī – Piemērojamo tiesību aktu noteikšana – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 13. panta 3. punkts – Regula (EK) Nr. 987/2009 – 14. panta 5.b punkts – 16. pants – Administratīvās komisijas sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai lēmumu ietekme – Nepieņemamība

Lieta C-89/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 28. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 15. februārī, tiesvedībā

Radosław Szoja

pret

Sociálna poisťovňa,

piedaloties

WEBUNG, s.r.o.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Slovākijas valdības vārdā – *B. Ricziová*, pārstāve,

— Čehijas Republikas valdības vārdā – *J. Vláčil* un *M. Smolek*, pārstāvji,

— Nīderlandes valdības vārdā – *C. S. Schillemans*, *M. Noort* un *M. Bulterman*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – slovāku.

— Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *A. Tokár*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 13. panta 3. punktu un 72. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulā (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Regulu (ES) Nr. 465/2012 (OV 2012, L 149, 4. lpp.; turpmāk tekstā – "pamatregula"), un 14. un 16. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulā (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 (OV 2009, L 284, 1. lpp.), kas grozīta ar Regulu Nr. 465/2012 (turpmāk tekstā – "īstenošanas regula"), kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 34. panta 1. un 2. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Radosław Szoja* – Polijas pilsoni, kurš Polijas Republikas teritorijā ir pašnodarbināts un Slovākijas Republikas teritorijā strādā algotu darbu, un *Sociálna poisťovňa* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra, Slovākija, turpmāk tekstā – "Slovākijas sociālās apdrošināšanas aģentūra") par to, ka viņš nav apdrošināts Slovākijas slimības, pensijas un bezdarba apdrošināšanas sistēmā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Pamatregula

3 Pamatregulas preambulas 1., 15., 17. un 45. apsvērumā ir noteikts:

"(1) Valstu sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijas noteikumi ietilpst personu brīvās pārvietošanās regulējumā, un tiem jāsekmē dzīves kvalitātes un nodarbinātības nosacījumu uzlabošana.

[..]

(15) Uz personām, kas pārvietojas Kopienā, jāattiecina tikai vienas dalībvalsts sociālās nodrošināšanas shēma, lai novērstu valstu piemērojamo tiesību aktu noteikumu pārklāšanos un sarežģījumus, kas var rasties tās rezultātā.

[..]

(17) Lai iespējami efektīvi garantētu vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām, kas nodarbinātas kādas dalībvalsts teritorijā, ir lietderīgi noteikt vispārīgu noteikumu, ka piemērojamie tiesību akti ir tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona veic savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

[..]

(45) Tādēļ, ka dalībvalstis nevar pienācīgi īstenot iecerētās darbības mērķi, proti, koordinēt pasākumus, lai garantētu personu brīvas pārvietošanās tiesību pilnvērtīgu izmantošanu, un minētās rīcības mērogu un seku dēļ šo mērķi labāk var sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma 5. pantā. [..]"

4 Šīs regulas 1. pantā ir noteikts:

"Šajā regulā:

a) "darbība nodarbinātas personas statusā" ir katra darbība vai līdzvērtīga situācija, ko par tādu uzskata tās dalībvalsts sociālās nodrošināšanas tiesību aktu piemērošanas nolūkā, kurā tiek veikta minētā darbība vai pastāv līdzvērtīgā situācija;

b) "darbība pašnodarbinātas personas statusā" ir katra darbība vai līdzvērtīga situācija, ko par tādu uzskata tās dalībvalsts sociālās nodrošināšanas tiesību aktu nolūkā, kurā tiek veikta minētā darbība vai pastāv līdzvērtīgā situācija;

[..]

l) "tiesību akti" attiecībā uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punktā minētajām sociālā nodrošinājuma jomām;

[..]

n) "Administratīvā komisija" ir 71. pantā minētā komisija;

[..]."

5 Minētās regulas 11. panta 1. punktā ir noteikts:

"Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu."

6 Pamatregulas 13. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

"1. Uz personu, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs, attiecas:

[..]

3. Persona, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā un darbību pašnodarbinātas personas statusā dažādās dalībvalstīs, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kur tā veic darbību nodarbinātas personas statusā, vai, ja viņa veic šādu darbību divās vai vairāk dalībvalstīs, – tiesību aktiem, ko nosaka saskaņā ar 1. punktu."

7 Šīs regulas 16. pantā "Izņēmumi no 11.–15. panta" ir noteikts:

"1. Divas vai vairāk dalībvalstis, šo dalībvalstu kompetentās varas iestādes vai šo iestāžu norīkotās iestādes vienojoties var paredzēt izņēmumus no 11.–15. panta atsevišķu personu vai personu kategoriju interesēs.

2. Personu, kas saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, bet dzīvo citā dalībvalstī, pēc viņas pieprasījuma var atbrīvot no šās citas dalībvalsts tiesību aktu piemērošanas, ja viņa nav pakļauta šiem tiesību aktiem saistībā ar darbības veikšanu nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā."

8 Minētās regulas 72. pants ir formulēts šādi:

"Administratīvā komisija:

a) nodarbojas ar visiem administratīviem jautājumiem un interpretācijas jautājumiem, ko rada šās regulas vai īstenošanas regulas noteikumi, vai ar tiem saskaņā noslēgts nolīguma vai vienošanās, neskarot dalībvalstu tiesību aktos, šajā regulā vai Līgumā paredzētās attiecīgo iestāžu, iestāžu un personu tiesības izmantot procedūras un vērsties pie tiesu iestādēm;

[..]."

Īstenošanas regula

9 Regulas Nr. 987/2009 14. panta 5. punkta b) apakšpunktā tā sākotnējā redakcijā bija paredzēts:

"Piemērojot pamatregulas 13. panta 1. punktu, ar personu, kas "parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs", saprot jo īpaši personu, kas:

[..]

b) pastāvīgi veic dažādas darbības, izņemot nenozīmīgas darbības, divās vai vairāk dalībvalstīs neatkarīgi no darbību maiņas biežuma un regularitātes."

10 Īstenošanas regulas 14. panta 5., 5.b un 8. punktā ir paredzēts:

"5. Piemērojot pamatregulas 13. panta 1. punktu, persona, kas "parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs", ir persona, kas vienlaikus vai pārmaiņus divās vai vairāk dalībvalstīs vienā un tajā pašā uzņēmumā vai pie viena un tā paša darba devēja vai arī dažādos uzņēmumos un pie dažādiem darba devējiem veic vienu vai vairākas atsevišķas darbības.

[..]

5.b. Nosakot piemērojamos tiesību aktus saskaņā ar pamatregulas 13. pantu, neņem vērā nenozīmīgas darbības. Visos gadījumos, uz ko attiecas šis pants, piemēro īstenošanas regulas 16. pantu.

[..]

8. Piemērojot pamatregulas 13. panta 1. un 2. punktu, ar frāzi "veic būtisku savas darbības daļu" dalībvalstī saprot, ka nodarbināta vai pašnodarbināta persona veic kvantitatīvi būtisku visu darbību daļu šajā dalībvalstī, neņemot vērā to, vai tā ir lielākā daļa no šīm darbībām.

[..]"

11 Īstenošanas regulas 16. pantā ir noteikts:

"1. Persona, kas veic darbības divās vai vairāk dalībvalstīs, informē dzīvesvietas dalībvalsts kompetentās iestādes norādīto iestādi.

2. Norādītā dzīvesvietas iestāde nekavējoties nosaka, kādi tiesību akti attiecīgajai personai jāpiemēro, ņemot vērā pamatregulas 13. pantu un īstenošanas regulas 14. pantu. Šī sākotnējā noteikšana ir provizoriska. Iestāde informē norādīto iestādi katrā no dalībvalstīm, kurā tiek veiktas darbības, par piemērojamo tiesību aktu provizorisku noteikšanu.

3. Piemērojamo tiesību aktu provizoriskā noteikšana, kā paredzēts 2. punktā, kļūst galīga divu mēnešu laikā, kopš attiecīgo dalībvalstu kompetento iestāžu norādītās iestādes saņēmušas par to informāciju saskaņā ar 2. punktu, ja vien tiesību akti jau nav bijuši galīgi noteikti, pamatojoties uz 4. punktu, vai ja vismaz viena no attiecīgajām iestādēm minētā divu mēnešu termiņa beigās informē dzīvesvietas dalībvalsts kompetento iestāžu norādīto iestādi par to, ka tā vēl nevar atzīt noteikšanas rezultātu vai ka tai šajā jautājumā ir atšķirīgs viedoklis.

4. Ja sakarā ar nenoteiktību par piemērojamo tiesību aktu noteikšanu jāsazinās divu vai vairāk dalībvalstu iestādēm, pēc vienas vai vairāk attiecīgo dalībvalstu kompetento iestāžu norādīto iestāžu vai pašu kompetento iestāžu pieprasījuma attiecīgajai personai piemērojamos tiesību aktus nosaka vienojoties, ņemot vērā pamatregulas 13. pantu un attiecīgos īstenošanas regulas 14. panta noteikumus.

[..]

5. Tās valsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti ir noteikti par piemērojamiem vai nu provizoriski, vai galīgi, nekavējoties paziņo to attiecīgajai personai.

6. Ja attiecīgā persona nesniedz 1. punktā minēto informāciju, šo pantu piemēro pēc tās dzīvesvietas dalībvalsts kompetentās iestādes norādītās iestādes iniciatīvas, tiklīdz tā ir novērtējusi šīs personas situāciju, iespējams, ar citas attiecīgās iestādes palīdzību."

Slovākijas tiesības

12 Saskaņā ar 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu *zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení* (Likums Nr. 461/2003 par sociālo apdrošināšanu, turpmāk tekstā – "Likums par sociālo apdrošināšanu") tā redakcijā, kas piemērojama strīdam pamatlietā:

"Atalgota darbība saskaņā ar šo likumu, ja vien nav noteikts citādi īpašā noteikumā vai starptautiskā nolīgumā, kam ir prioritāte pār Slovākijas Republikas tiesību aktiem, ir darbība, kas izriet no tiesiskām attiecībām, no kurām rodas

a) tiesības uz atalgojumu par darbu nodarbinātas personas statusā saskaņā ar kādu īpašu noteikumu, izņemot atalgojumu, kas nav naudā un kas izriet no agrākām tiesiskām attiecībām, uz kurām pamatojās tiesības uz atalgojumu par darbu nodarbinātas personas statusā saskaņā ar kādu īpašu noteikumu, kas izmaksāts no sociāla fonda līdzekļiem,

[..]."

13 Likuma par sociālo apdrošināšanu 4. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Ja vien šajā likumā nav noteikts citādi, darbinieks veselības apdrošināšanas, pensiju apdrošināšanas un bezdarbnieka pabalsta apdrošināšanas nolūkos ir fiziska persona tiesisku attiecību ietvaros, uz kuru pamata balstās šīs personas tiesības uz regulāru ikmēneša atalgojumu saskaņā ar 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 2. un 3. punktu [..]."

14 Likuma par sociālo apdrošināšanu 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts:

"Darba devējs šī likuma izpratnē ir:

[..]

c) fiziskām personām, kas veic atalgotu darbu saskaņā ar 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 2. un 3. punktu –

"1. fiziska persona, kurai ir pienākums izmaksāt darbiniekam 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 2. un 3. punktā minēto atalgojumu un kura dzīvo kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai kādā Eiropas Ekonomikas zonas Līguma līgumslēdzējā valstī, kas nav Slovākijas Republika, vai Šveices Konfederācijas teritorijā, vai valstī, ar kuru Slovākijas Republika ir noslēgusi starptautisku nolīgumu, kuram ir prioritāte pār Slovākijas Republikas likumiem, vai

2. juridiska persona, kurai ir pienākums izmaksāt darbiniekam 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 2. un 3. punktā minēto atalgojumu un kurai ir birojs vai kuras filiālei ir birojs kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai kādā Eiropas Ekonomikas zonas Līguma līgumslēdzējā valstī, vai Šveices Konfederācijas teritorijā, vai kādā valstī, ar kuru Slovākijas Republika ir noslēgusi starptautisku nolīgumu, kuram ir prioritāte pār Slovākijas Republikas likumiem."

15 Saskaņā ar Likuma par sociālo apdrošināšanu 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu:

"Veselības apdrošināšana ir obligāta:

a) personai, kas veic darbību nodarbinātas personas statusā, saskaņā ar 4. panta 1. punktu [..]."

16 Likuma par sociālo apdrošināšanu15. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"Pensiju apdrošināšana ir obligāta:

a) personai, kas veic darbību nodarbinātas personas statusā, saskaņā ar 4. panta 1. un 2. punktu [..]."

17 Saskaņā ar Likuma par sociālo apdrošināšanu 19. panta 1. punktu:

"Pret bezdarbu obligāti ir jāapdrošina darbinieks, kuram ir piemērojama obligātā veselības apdrošināšana, ja vien šajā likumā nav noteikts citādi."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 *R. Szoja* ir Polijas pilsonis, kurš, kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, veic darbību pašnodarbinātas personas statusā Polijā un nodarbinātas personas statusā – Slovākijā, kur kopš 2013. gada 1. februāra viņš ir reģistrēts apdrošināto personu valsts reģistrā.

19 Iesniedzējtiesa norāda, ka no sarakstes starp *Zaklad Ubezpieczeń Spolecznych* (sociālās apdrošināšanas iestāde, Polija, turpmāk tekstā – "Polijas sociālās apdrošināšanas iestāde") un Slovākijas sociālās apdrošināšanas aģentūru izriet, ka, tā kā prasītāja pamatlietā dzīvesvieta ir Polijā, kur viņš arī veic darbību, šī sociālās apdrošināšanas iestāde nolēma, ka no 2012. gada 1. jūlija viņš ir pakļauts Polijas tiesību aktiem sociālas apdrošināšanas jomā saskaņā ar pamatregulas 13. panta 3. punktu, to skatot kopā ar īstenošanas regulas 14. panta 5. punkta b) apakšpunktu.

20 Šis Polijas sociālās apdrošināšanas iestādes lēmums bija pamatots ar to, ka *R. Szoja* veiktā darbība Slovākijas Republikas teritorijā bija nenozīmīga rakstura.

21 Tādējādi šī iestāde 2013. gada 22. aprīlī atbilstīgi īstenošanas regulas 16. panta 3. punktam paziņoja Slovākijas sociālās apdrošināšanas aģentūrai, ka no 2013. gada 1. februāra *R. Szoja* tiek piemēroti Polijas tiesību akti.

22 Slovākijas sociālās apdrošināšanas aģentūra šo piemērojamo tiesību aktu provizorisko noteikšanu neapstrīdēja, un tādējādi šī noteikšana no īstenošanas regulas 16. panta 3. punkta viedokļa kļuva galīga.

23 Līdz ar to šī aģentūra nolēma, ka no 2013. gada 1. februāra *R. Szoja* pie viņa darba devēja nebija obligātās veselības apdrošināšanas, pensiju apdrošināšanas un bezdarba apdrošināšanas.

24 Šo lēmumu apstiprināja Slovākijas sociālās apdrošināšanas aģentūras struktūra, kas izskata pārsūdzības.

25 Konkrēti nenorādītā datumā *R. Szoja* iesniedzējtiesā pārsūdzēja *Krajský súd v Žiline* (Žilinas apgabaltiesa, Slovākija) 2014. gada 3. decembra spriedumu.

26 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Polijas sociālās apdrošināšanas iestāde *R. Szoja* situāciju aplūkoja, pamatojoties uz īstenošanas regulas 14. panta 5. punkta b) apakšpunktu, un tādējādi šī iestāde, lai pieņemtu savu lēmumu par viņa situāciju, piemēroja pamatregulas 13. panta 1. punktu.

27 Šī tiesa uzskata, ka pamatregulas 13. panta 1. punkts attiecas tikai uz pašnodarbinātā darbību, savukārt šajā lietā ir runa par personu, kas dažādās dalībvalstīs veic darbu nodarbinātas personas statusā un pašnodarbinātā statusā, un tādējādi, piemērojot īstenošanas regulas 14. panta 8. punktu, piesaistes kritērijs piemērojamo tiesību noteikšanai ir vieta, kurā attiecīga persona veic būtisku savas darbības daļu.

28 Turklāt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Slovākijas sociālās apdrošināšanas aģentūra nav atsaukusies ne uz kādu īpašu vienošanos, ar kuru būtu izdarīta atkāpe no pamatregulas 13. panta un kas būtu balstīta uz šīs regulas 16. pantu.

29 Šādos apstākļos *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [pamatregulas] 13. panta 3. punktu, to skatot kopā ar tiesībām uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem un sociāliem pakalpojumiem, kas ir [Hartas] 34. panta 1. un 2. punktā, pamata tiesvedībā aplūkojamā strīda apstākļos, neņemot vērā precizējumus, kas minēti [īstenošanas regulas] 14. pantā, un bez iespējas piemērot minētās regulas 16. pantā minēto procedūru, ir iespējams interpretēt tādējādi, ka nenozīmīgs darba laika ilgums vai zems personas, kas veic savu darbību nodarbinātas personas statusā, atalgojums neiespaido to valsts tiesību izvēli, kas piemērojamas gadījumā, kad tiek apvienota darbība nodarbinātas personas statusā un darbība pašnodarbinātas personas statusā, proti, ka minētais īstenošanas regulas 14. pants netiek piemērots pamatregulas 13. panta 3. punkta interpretēšanai?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai gadījumā, kad starp abām regulām – proti, pamatregulu un īstenošanas regulu, kas konkrētajā lietā ir [pamatregula] un [īstenošanas] regula, – piemērošanas laikā rodas pretruna, valsts tiesa var vērtēt tajās paredzētos noteikumus uz to normatīvā spēka pamata, proti, pamatojoties uz to rangu Savienības tiesību hierarhijā?

3) Vai ir iespējams uzskatīt pamatregulas noteikumu interpretāciju, ko sniegusi administratīvā komisija saskaņā ar pamatregulas 72. pantu, par saistošu Eiropas Savienības iestādes sniegtu interpretāciju, no kuras valsts tiesa nevar atkāptie, un kas tātad vienlaikus liedz uzdot prejudiciālu jautājumu, vai arī runa ir tikai par vienu no pieļaujamām Eiropas Savienības tiesību interpretācijām, kas valsts tiesai ir jāņem vērā kā viens no elementiem, uz kuriem pamatot savu lēmumu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

30 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai pamatregulas 13. panta 3. punkts, skatīts Hartas 34. panta 1. un 2. punkta gaismā, var tikt interpretēts, neņemot vērā īstenošanas regulas 14. un 16. pantu.

31 Šajā ziņā jāatgādina, ka valstu tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā, kas izveidota ar LESD 267. pantu, Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas tai ļautu izspriest izskatāmo lietu, un no šāda viedokļa vajadzības gadījumā Tiesai ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi (spriedums, 2017. gada 18. maijs, *Lahorgue*, C-99/16, EU:C:2017:391, 21. punkts).

32 Tādējādi ir jānorāda, ka, kas attiecas uz pamatlietas faktiem, kādi tie izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir jāatsaucas nevis uz īstenošanas regulas 14. panta 5. punkta b) apakšpunktu tā sākotnējā redakcijā, bet gan uz šīs regulas 14. panta 5.b punktu.

33 Līdz ar to pirmais jautājums ir jāsaprot kā tāds, ar kuru tiek vaicāts, vai pamatregulas 13. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu valsts tiesību aktus, kuri, pamatojoties uz šo tiesību normu, ir piemērojami tādai personai kā prasītājs pamatlietā, kura parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā un darbību pašnodarbinātas personas statusā dažādās dalībvalstīs, ir jāņem vērā īstenošanas regulas 14. panta 5.b punktā un 16. pantā noteiktās prasības.

34 Kā izriet no pamatregulas preambulas 1. un 45. apsvēruma, tās mērķis ir nodrošināt valstu sociālās nodrošināšanas sistēmu koordināciju, lai nodrošinātu personu brīvas pārvietošanās efektīvu īstenošanu un tādējādi sekmētu dzīves kvalitātes un nodarbinātības nosacījumu uzlabošanu personām, kuras pārvietojas Savienībā.

35 Pamatregulas 11. panta 1. punktā ir paredzēts princips par vienas dalībvalsts tiesību aktu piemērošanu, atbilstoši kuram personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šī principa mērķis ir izvairīties no sarežģījumiem, kas var rasties, vienlaicīgi piemērojot vairāku valstu tiesību aktus, un novērst nevienlīdzīgu attieksmi, kas attiecībā uz personām, kuras pārvietojas Savienībā, ir piemērojamo tiesību aktu daļējas vai pilnīgas pārklāšanās rezultāts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 9. marts, *Piatkowski*, C-493/04, EU:C:2006:167, 21. punkts).

36 Atbilstoši pirmajam gadījumam, kas minēts pamatregulas 13. panta 3. punktā, kura mērķis ir noteikt valsts tiesību aktus, kas ir piemērojami personai, kura parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā vienā dalībvalstī un darbību pašnodarbinātas personas statusā citā dalībvalstī, šī persona ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā veic darbību nodarbinātas personas statusā.

37 Tādējādi tādā situācijā kā pamatlietā, kur nav strīda, ka *R. Szoja* vienlaicīgi veic darbību nodarbinātas personas statusā Slovākijā un darbību pašnodarbinātas personas statusā Polijā, ir jāuzskata, ka uz viņu attiecas pirmais pamatregulas 13. panta 3. punktā minētais gadījums.

38 To paturot prātā, īstenošanas regulas, kuras mērķis ir noteikt pamatregulas īstenošanas kārtību, 14. panta 5.b punktā ir paredzēts, ka, nosakot piemērojamos tiesību aktus saskaņā ar pamatregulas 13. pantu, neņem vērā nenozīmīgas darbības.

39 Šajā ziņā, kā norādīts šā sprieduma 20. un 22. punktā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar Polijas sociālās apdrošināšanas iestādes lēmumu darbība, kuru *R. Szoja* veic Slovākijas teritorijā, ir nenozīmīga rakstura un ka piemērojamo tiesību aktu noteikšana no īstenošanas regulas 16. panta 3. punkta viedokļa ir kļuvusi galīga.

40 Tādējādi ir jānosaka piemērojamie tiesību akti, kuriem atbilstoši pamatregulas 13. panta 3. punktam ir pakļauta tāda persona kā *R. Szoja*, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā un darbību pašnodarbinātas personas statusā dažādās dalībvalstīs, ņemot vērā īstenošanas regulas 14. panta 5.b punktu, kurā izslēgta nenozīmīgu darbību ņemšana vērā.

41 Turklāt ir jāatgādina, ka no īstenošanas regulas 14. panta 5.b punkta izriet, ka visos gadījumos, uz ko attiecas šis 14. pants, piemēro īstenošanas regulas 16. pantu. Tādējādi tādā gadījumā kā pamatlietā ir jāņem vērā minētās regulas 16. pants, kurā norādīta procedūra, kas jāievēro, lai, piemērojot pamatregulas 13. pantu, noteiktu piemērojamos tiesību aktus.

42 Šajā ziņā jāatgādina, ka pamatregulā paredzētās kolīziju normas imperatīvā veidā ir saistošas dalībvalstīm un nevar tikt pieļauts, ka sociāli apdrošinātās personas, uz kurām attiecas šie noteikumi, varētu pretoties to iedarbībai, ja tās varētu izvēlēties atteikties no tā, ka šie noteikumi viņām tiek piemēroti (šajā nozīmē skat. spriedumu, ceturtdiena, 2010. gada 14. oktobris, *van Delft* u.c., C-345/09, EU:C:2010:610, 52. punkts).

43 Kas attiecas uz iesniedzējtiesas jautājumiem par Hartas 34. pantu, ir jānorāda, ka šis pants neietekmē iepriekš minētos apsvērumus, jo neviena no šī panta tiesību normām neliek noraidīt īstenošanas regulas 14. un 16. panta piemērošanas pamatlietā atbilstību.

44 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka pamatregulas 13. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu valsts tiesību aktus, kuri, pamatojoties uz šo tiesību normu, ir piemērojami tādai personai kā prasītājs pamatlietā, kura parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā un darbību pašnodarbinātas personas statusā dažādās dalībvalstīs, ir jāņem vērā īstenošanas regulas 14. panta 5.b punktā un 16. pantā noteiktās prasības.

Par otro jautājumu

45 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par trešo jautājumu

46 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai pamatregulas 72. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka administratīvās komisijas lēmumi ir saistoši.

47 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu izveidotā procedūra ir Tiesas un valsts tiesu sadarbības instruments, ar kura palīdzību pirmā sniedz otrajām tādas norādes par Savienības tiesību interpretāciju, kas tām ir nepieciešamas, lai atrisinātu izskatāmās lietas (rīkojums, 2016. gada 20. jūlijs, *Stanleybet Malta* un *Stoppani*, C-141/16, nav publicēts, EU:C:2016:596, 6. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

48 Tāpat no pastāvīgās judikatūras izriet, ka nepieciešamība sniegt valsts tiesai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju prasa, lai valsts tiesa izklāstītu lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuriem attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz paskaidrotu šo jautājumu pamatā esošos faktu pieņēmumus. Turklāt iesniedzējtiesas lēmumā ir jābūt norādītiem precīziem iemesliem, kas valsts tiesai ir likuši šaubīties par Savienības tiesību interpretāciju un uzskatīt par nepieciešamu uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu (rīkojums, 2016. gada 20. jūlijs, *Stanleybet Malta* un *Stoppani*, C-141/16, nav publicēts, EU:C:2016:596, 7. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

49 Šajā ziņā arī ir jāuzsver, ka lēmumos par prejudiciālu jautājumu uzdošanu iekļautā informācija ne tikai ļauj Tiesai sniegt lietderīgas atbildes, bet arī sniedz dalībvalstu valdībām, kā arī citām ieinteresētajām personām iespēju sniegt apsvērumus saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu. Tiesai ir jārūpējas, lai šī iespēja tiktu nodrošināta, tāpēc ka saskaņā ar minēto tiesību normu ieinteresētajām

personām tiek paziņoti tikai lēmumi par prejudiciālu jautājumu uzdošanu (rīkojums, 2016. gada 20. jūlijs, *Stanleybet Malta* un *Stoppani*, C-141/16, nav publicēts, EU:C:2016:596, 10. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

50 Šajā gadījumā ir jāatzīst, ka trešais jautājums neatbilst šīm prasībām, jo lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav ietverti pietiekami fakti par konkrēta administratīvās komisijas pieņemta lēmuma pastāvēšanu un par šī lēmuma iespējamo ietekmi uz pamatlietu. Līdz ar to Tiesai nav informācijas par iemesliem, kuru dēļ lūgtā Savienības tiesību interpretācija ir nepieciešama, lai atbildētu uz šo jautājumu. Šādos apstākļos dalībvalstis un citas ieinteresētās personas Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. panta nozīmē nav varējušas lietderīgi sniegt apsvērumus par šo jautājumu vai varējušas to ļoti vispārīgi.

51 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, trešais jautājums ir jāuzskata par nepieņemamu.

Par tiesāšanās izdevumiem

52 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Regulu (ES) Nr. 465/2012, 13. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu valsts tiesību aktus, kuri, pamatojoties uz šo tiesību normu, ir piemērojami tādai personai kā prasītājs pamatlietā, kura parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā un darbību pašnodarbinātas personas statusā dažādās dalībvalstīs, ir jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulas (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004, kas grozīta ar Regulu Nr. 465/2012, 14. panta 5.b punktā un 16. pantā noteiktās prasības.

[Paraksti]